

Azért választottam ezt a témát, illetve címet, mert jelenleg ez tölti ki a mindennapjaimat. Gyermeket várok és próbálok felkészülni az anyává válás időszakára, ami a gyermek születésével kezdődik. Persze ezt tudatosítanom kéne, de ilyen korai szakaszban csak „mantrázni” tudom, hogy igen megszületik, igen anya leszek, igen...

A Born szó uralkodik a képemen (és rajtam is), keresem a válaszokat és az állandó ismétléssel -miközben elmélyülök a monoton festésben- tudatosul valami, az hogy VAN.

Sok mindent el kell fogadnom a 270 nap alatt (9 hónap), ezt szimbolizálja a 270 „négyzetből” álló 180 x 150 cm-es festmény. Mire a kép „megszületik”, a válasz is megVAN.

Ebben az életszakaszban csak hinni merjük, hogy minden rendben lesz és ennek vetünk alá mindent - mi nők. Ilyenkor nem én vagyok a fontos, hanem mi. Az első pár hónapban az állandó émelygés, fáradtság elvonja a figyelmet a várakozástól és ebben a nehéz szakaszban egyelőre nem tudom magam átadni annak a felhőtlen örömek, aminek kéne, mert arra kell koncentrálnom, hogy „tartsam” magam. Bevallom őszintén alig várom, hogy elmúljanak a kezdeti kellemetlenségek. A gyermekvárás csodálatos dolog, mert már tényleg várjuk, és itt a lényeg valaminek a várásán van... (milyen egyszerű lenne, ha 3 hónap alatt megszületne!!!). Véleményem szerint és ez most független a terhességtől az egyik legjobb érzés a reményteli várakozás, mikor még nem kapja meg az ember, amit szeretne, de elképzei, történeteket sző köré milyen lesz és izgalommal várja...

Hogy oldjam a várakozás izgalmát és előre létrehozzak valamit, ami jelképezi a 9 hónapot és azt az egységet, amit a család jelent - mert most már hárman leszünk -, ennek szimbólumaként alkottam meg ezt a nagyméretű képet. Írással tudtam legjobban kifejezni azt a természet alkotta szabályrendszert, ami magáról a terhességről, a magzat fejlődéséről (és a testem változásáról) szól. 270 láthatatlan (kimaszkolt négyzet), bennük egyenként elhelyezett betűkkel, amik szavakat alkotnak és a szavak a születést, az életet jelentik. A szavak ismétlése egyfajta monotonitást tükröz, ezt próbáltam megtörni némi „izgalommal” a kis és nagybetűk (kurrens és verzál) variálásával. A tipográfia is egy kötött szabályrendszerhez igazodik, az információ megjelenítésének szabályrendszeréhez. Pontosabban nyomtatott betűkkel foglalkozó szakma, művészeti ág, melynek célja olyan írásképet kialakítani betűtípusok és betűcsaládok alkalmazásával, mely egyszerre esztétikus és célszerű. Törekedtem az esztétikus megjelenítésre, ezért nem egy kézzel írott, szabályokat áthágó spontán kép létrehozása volt a cél, - mint Franz Kline kalligráfiáinál, Nádler István 2013-as japán írásjelhez hasonlatos képeinél, vagy Paul Klee gyermeki ábrázolásmódjánál, illetve Cy Twombly korai expresszionista műveinél - hanem egy egységet alkotó rendszerben gondolkodtam. Cy Twomblyt megemlítve ő bizonyos értelemben irodalmi képzőművész. Nemcsak azért, mert képein köztudottan nagy szerepet játszik a betű, az írás, hanem azért is, mivel Olaszországban festett nagyobb méretű képei olykor

egészen irodalmi ihletésűek (pl. Orpheus című Rilkének válaszul). Később kialakította különböző jelekből és jegyekből álló, időnként szexuális töltéssel is bíró eszköztárát, mely nem a tradicionális jelképrendszerek viszonylatában, hanem metaforikus síkon értelmezhető.

Nálam ez a jól értelmezhető jelképrendszer az egyszerű nyomtatott betű. Ezt a rendszert bontja meg látszólag a Rorschach-teszt tintapacáihoz hasonlító három alakzat. 2009-ben a egy kanadai orvos Dr. James Heilman a pszichológiában használt teszt képeit feltöltötte a Wikipédiára a rá leggyakrabban adott válaszokkal, ami szakmán belül nagy felháborodást keltett, hiszen ezzel évtizedek alatt összegyűjtött tapasztalatok alapján kikísérletezett, kifejlesztett módszert tárt a nyilvánosság elé. A század elején kifejlesztett tintapacákat már nem védi szerzői jog, ezért kerülhettek fel büntetlenül. (A feltöltő szerint minden embernek joga van a megismeréshez, az információkhoz) Az első fekete-fehér képről nagyjából mindenkinek denevér jut az eszébe, például ez is egy általános szabály, a többi paca fekete-piros és világoskék-piros-sárga-narancs-zöld átmenetekben pompázik. A képek spontán mód jöttek létre, melyek közül később kiválogatták a kísérletre alkalmasakat és létrehoztak köréjük egy szabályrendszert, ami alapján kiszűrhetők az átlagostól eltérő mintákat.

Képemen én is létrehoztam 3 „festékpacát” a rendszer részeként, ez a hármas egység szimbolizál minket, a családot. A kép alapja világoskék, ami a nyugalmat jelképezi, de utalhat fiú gyermekre is. A Teremtő a legtöbb kéket a természetnek adta, a kék szín a megfoghatatlanság a végtelenség érzetét ébreszti. Buddhizmusban a szellem határtalanságának jelképe, Babilonban a bölcsességé, Egyiptomban az egek urával, Ámon istennel társították. Jézus kék ruhában beszélt a tanítványaihoz és Szűz Máriáról készített ábrázolásokon viselt ruha színe is kék volt. A templomi festészetben az isteni lényeg ábrázolására a kéket használták a domináns arany mellett.

A XX. század elején számos művész felismerte a kék érzelmi erejét és ezt a színt tette festészetének központi elemévé. Pl. Picasso kék korszaka (1901-1904), Kék Rózsa művészcsoport Oroszországban (Pavel Kuznyecov vezetésével), Németországban Kandinszkij és más orosz emigránsok A kék lovas nevű csoportot hozták létre. Matisse és Yves Klein szintén kéket használt érzelmei kifejezésére (mélyebb, intenzívebb árnyalatokban).

A betűk színe nagy többségében fekete, szürke. Szükségszerűen balról jobbra haladunk az olvasásnál és keressük a szavak értelmét, egy rendszert, ami által szemünk egy láthatatlan útvonalon halad végig. Michel Butor „A szavak a festészetben” című könyvében pontosan kifejti és rávilágít arra, hogy a megjelenített szöveg mennyire változtatja meg a kép jelentéstartalmát. Szemünkben sokszor közömbös vagy érdektelen szignók, feliratok a Butor-féle „tárlatvezetés” során hirtelen jelentékenyek lesznek. Például érdekes megfigyelés, hogy mindennemű felirat a képkereten belül annál tovább – azaz annál erősebben – vonzza magára a néző tekintetét, minél nagyobb erőfeszítést igényel kibetűzése. Jasper Johns „Jubileum”-nak nevezte el vásznát, mely a szürke különböző árnyalataival van befestve, s ebből ugrálnak ki a festőhengerrel felvitt feliratok, világosszürke, fekete, elvétve fehéres árnyalatban. Kutatni kell a jelentéstartalom után, de aztán rájövünk, hogy a szavak színeket jelölnek, ezzel adva színt képzeletünknek és a festménynek. Hasonlatos ez ahhoz, mikor fekete-fehér vázlatot készítünk valamiről és pontosan feljegyezzük mellé a színeket. Szinte megelevenedik a kép, visszahozva ezzel a látott élményt. Bizonyos szavak, bizonyos színeket juttathatnak eszünkbe. A fűről rögtön a zöldre, az eperről a pirosra, de pirosat kifejezhetünk érzelmekkel is. A szerelemről szintén a piros ugrik be

sokunknak, vagy szexualitás, de haragot és vért is jelképezhet...

Az utolsó BORN szó pirosas rózsaszín árnyalata utal a lány gyermek jövetelére, ezzel kifejezve a születést, az energiát a végső állomást. A festménypacák uralkodó színe megint a piros. Az európai néphagyományokban a piros tojás a termékenység jelképe. Az erőt és tüzet is e színhez társítják. Én is tűz jegyű vagyok és a gyermekem is tűz jegyű lesz, a férjem mérleg, aki az egyensúlyt szimbolizálja. Talán ő a kép közepén elhelyezkedő folt, de lehet hogy én, vagy a gyermek, ezt a szemlélő képzelőerejére bízom, meg azt is mit lát bele a festékfoltokba, ahogy a Rorschach -féle tintapacákba. Mindenki azt lát bele, amit a fantáziája megenged, itt nem lesz kielemezve...

A mai kortárs művészetben örök dilemma a művésznők számára az anyaság összeegyeztetése az alkotással, művészi ambícióikkal, önkifejezési vágyukkal. Ez egy ambivalens érzés lehet többségük számára, - főleg ha egyedül, segítség nélkül nevelik gyermeküket. Miközben a XXI. század egyre több önkifejezési eszközt nyújt a mai nők (anyák) számára, mégsem lett könnyebb alkotóművészként érvényesülni sokuknak. Művésznek lenni, művészi szabadsággal és egyben anyaként is helytállni felelősségteljesen sok nőnek nehéz feladat. Előbb-utóbb minden művész/nő szülővé válik. Ehhez kell agyban felnőni, mert minden abban dől el...

Bizonyos áldozatot hozok, de ezt magamért és a családomért teszem, mert még nagyobb áldozat lenne a lemondás az anyaságról, a szülővé válásról...A művészi kiteljesedést szolgálnia kell, hiszen az anyaság, a szülővé válás a mi kiteljesedésünket is szolgálja.

2014 augusztus 12-én egy rendhagyó nemzetközi képzőművészeti kiállítás nyílt Marosvásárhelyen, melynek témája az anyaság és művészet összeegyeztetésére irányult.

A Befejezetlen gondolatok/Unfinished Ideas című kiállítás megrendezésével bátorítani szeretnék volna a képzőművész édesanyákat, hogy kifejezzék az anyasággal, a nőiességgel, új életérzésükkel kapcsolatos tapasztalataikat. Azt hogy művészet eszközein keresztül mutassák be az anyasággal járó ellentétes érzéseiket, a felemelő és magasztos pillanatokat ugyanúgy, mint a negatív gondolataikat, félelmeiket. Ezt az ellentmondást próbálták feloldani rendezvényükkel. A kiállítás megrendezésével egy létező, nőket foglalkoztató problémára szeretnék volna megoldást találni és egy olyan kezdeményezést létrehozni, ami elindít valamit...valamit, amire talán mindenkinek magának kéne rájönnie és nem harcolni azzal, hogy művész legyek-e vagy anya, vagy nő, hanem ezt a három dolgot szimbiózisba hozni egymással és megtalálni a belső tengelyt...